

teatre (fins a la dècada dels 70) (TEAT)

Les primeres activitats teatrals realitzades a Benidorm de les quals tenim notícia, es remunten al començament del s. XX, en què es representen naixements nadalencs, així com comparses, balls i altres celebracions bullicioses de Carnestoltes. Són actuacions desenvolupades durant unes determinades èpoques de l'any, sense ànim de lucre, fetes per gent del poble amb ganes i il·lusió de celebrar un esdeveniment festiu.

El 1936 s'inicia un incessant moviment teatral pròpiament dit, l'escenari del qual és el local del carrer Alameda que actualment ocupa l'oficina central del Banc de Sabadell. Aquest local feia les funcions de recinte teatral, alhora que ocasionalment de cinema, i albergava companyies convidades que oferien els seus espectacles. Durant els anys quaranta, el tenor local aficionat Josep Cortés, que havia viscut a Barcelona, retorna a Benidorm, circumstància que propicia, amb la seua empena, el muntatge de les sarsueles *El contrabando* i *El puñao de rosas*. Aquesta última, original d'Arniches i Asensio Mas, i amb música del mestre Ruperto Chapí, es va estrenar el 20 d'octubre de 1940 en el Teatro Banda de Música, a benefici de la reconstrucció de l'església de Sant Jaume Apòstol, sota la direcció de Gonzalo Faus i Miguel Climent; la interpretació correu a càrrec de Pepe Cortés, Mariana Thous, Pepita Zaragoza, Pere Zaragoza i Joan Lloret, entre altres. Així mateix, en la dècada del quaranta es van representar, a més a més, els sainets *Als bous de Castelló* de Manuel Soto Lluch, *Nelo Bacora* de Josep Peris Celda, *Quelo Xufeta* de Vicent Broseta Rosell, *Els matariles*, etc., sempre amb fins benèficoreligiosos, tals com l'adquisició de campanes per a l'església, l'embelliment i millora de la capella de la Mare de Déu del Sofratge o la recaptació de fons per a les festes patronals. Tot i que eren sainets en valencià, i en aquella època els idiomes hispànics que no foren el castellà no solien acceptar-se en usos públics, hi hagué tolerància i pogueren ser posades en escena, atesa la innoqüitat politico-social manifesta del gènere sainetesc. Aquestes obretes tenien una finalitat lúdica, una escenografia mínima, que variava segons la capacitat dels comedians, i una curta durada. Eren textos d'un caràcter senzill i conformista, limitacions dramàtiques evidents que els aproximaven a l'astracanada, sense cap tipus d'ambició literària ni de pretensió estètica. Segons

Jaume Lloret i Esquerdo (1998: 91), "el públic se sentia identificat amb unes obres costumistes que reflectien trossos de la vida quotidiana dels estaments populars valencians i que utilitzaven la llengua del poble en un estil directe i familiar". Per altra part, com assenyalen Carbó & Simbor (1993: 141): "El teatre valencià ha esdevingut simplement teatre popular i, a mesura que avançava la castellanització de la societat, envigorida a la postguerra, teatre de poble". El sàinet continuava fidel en essència a un model i a uns recursos ja vells i rebregats.

Al llarg dels anys cinquanta, Benidorm viu un important ressorgiment de l'activitat teatral, que ara troba el seu marc adequat en les instal·lacions del desaparegut teatre-cinema Ronda, situat al carrer Conestable Zaragoza. Allí es van representar, entre altres obres, *La adición*, interpretada per Ramon Ferrando, Manolo Melià, Pepe Zaragoza i Finita Juárez, així com el sàinet valencià *El tio Estraperlo*, amb Vicenta Devesa, Pepe Fuster, Pepe Solbes i Pere Ferrer com a protagonistes principals, dirigits en els dos casos per José Such Ortega. També s'hi posaren en escena els sainets còmics en un acte, de Paco Barchino, *La taseta de plata* i *Colombaire de profit*, interpretats per Pepita Cervera, Àngels Devesa, Roc Fuster, Pere Rostoll i Pepe Llorca, sota la direcció de Manolo Melià, els quals es van representar el 14 de gener del 1954 a benefici de la capella de la Mare de Déu del Sofratge, juntament amb el joguet còmic *Ineseta*, que van posar en escena Paquita Marcet, Maria Llorca, Diego Orquín i Jaume Ferrando.

Ja en la dècada dels seixanta, el teatre Ronda va ser l'escenari d'una abundant sèrie de representacions, bona part de les quals es feien a benefici de les obres del nou altar major de l'església de Sant Jaume. Així, el 12 de gener del 1960, només finalitzades les festes nadalenques, es va representar l'obreta *Pastores de Belén*, a càrrec dels actors Pepita Mayor, Pepita Calvo, Pepe Llorca, Jaume Rostoll, Pere Rostoll, Pepe Solbes i Rafael Ferrer. El 21 i 22 de febrer de 1961 es posaren en escena el joguet còmic en un acte, d'Hipólito Negre, *La mort del músic*, amb Pepe Zaragoza, Pepe Llorca, Vicent Puig i Manolo Melià, i la comèdia en tres actes de Fernando Vizcaino Casas *El fiscal*, amb Paquita M. Sivera, Manolo Melià i Bienvenido Evangelio, totes dues obres dirigides per

José Such Ortega. Els dies 30 i 31 de març de 1961, en el context de les festivitats de la Setmana Santa i Pasqua de Resurrecció, es va escenificar la Passió en l'obreta *¡Perdónanos!*, dirigida per Pepe Bayona i interpretada per Mariano Devesa, Roc Fuster, Jaume Llorca, Antoni Rostoll, Pepita Cervera i Vicent Company. Però, sense dubte, l'obra que arribà a assolir un èxit major al llarg dels anys seixanta va ser la sarsuela en dos actes *En l'horta de l'alegría*, obra del musicòleg benidormer Pepe Fuster, que es va representar els dies 24 i 25 de maig de 1961 —a benefici, una vegada més, de les obres de l'altar major de l'església de Sant Jaume—, pels actors Finita Juárez, Vicenta Devesa, Ramon Ferrando, Pepe Llorca, Rafael Ferrer i Pere Rostoll, sota la direcció del mateix Pepe Fuster. Altres peces teatrals representades durant aquesta mateixa dècada foren aquestes: *¡Qué amigas tienes, Benita!*, comèdia en tres actes de Pablo Parellada, que comptà amb l'actuació de Jaume Berenguer, Vicenta Pérez, Jaume Ferrando i Paquita Berenguer, entre altres; *Lleve's*

eixos pantalons, farsa còmica en dos actes de J. Morante, sota la direcció de Manolo Meliá i amb la interpretació de Roc Fuster, Pepita Cervera, Pere Rostoll, Pablo Ferrer i Pepe Calvo, representada els dies 7 i 8 de febrer de 1967 a benefici de les festes patronals; la peça de Adrián Ortega *¡Qué listo es Calixto!* i la de Paco Barchino *La taseta de plata*, sota la direcció de Manolo Meliá i l'actuació de Pepita Cervera, Juanita Gómez, Roc Fuster, Pere Rostoll i Àngels Devesa. Totes aquestes representacions solien acabar amb l'actuació d'un humorista o d'una banda musical. A finals del seixanta i principis del setanta, al col·legi Nuestra Señora de los Dolores, un grup creat per Pepe Bayona i anomenat per ell mateix "Unión de Saltimbanquis Aficionados" va muntar cada any una obra en valencià i una altra en castellà, com *La conferència*, *Con la vida del otro*, *Per la fam d'heretar*, entre altres, sempre sota la direcció de Roc Fuster, que ja havia manifestat la seua vocació artística des de menut quan actuà com a extra de les pel·lícules *Alba de América*, *Carretera general* i *El capitán John*. (Revisa, 8-11-16).

Diccionari de Benidorm